

Sygn. akt **III AUa 1531/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Marta Sawińska

Sędziowie: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

SSA Iwona Niewiadowska-Patzer

Protokolant: st.sekr.sąd. Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 r. w Poznaniu

sprawy **F. L.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

o emeryturę

na skutek apelacji F. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 18 czerwca 2014 r. sygn. akt IV U 523/14

1. Zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przyznaje F. L. prawo do emerytury od dnia 2 grudnia 2013r.;
2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 210zł tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Marta Sawińska	SSA Dorota Goss-Kokot
-------------------------------	--------------------	-----------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 stycznia 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy F. L. prawa do wcześniejszej emerytury.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł F. L..

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. IV U 523/14, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie F. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 14 stycznia 2014 r., znak (...).

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

Wnioskodawca F. L. urodził się (...)

W dniu 28 listopada 2013 r., pozostając w zatrudnieniu, wnioskodawca zgłosił do organu rentowego wniosek o emeryturę.

Sąd Okręgowy ustalił, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. F. L. udokumentował zatrudnienie w ilości 25 lat, 3 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i 1 rok 28 dni okresów nieskładkowych, w tym 10 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie wnioskodawca nie należy do OFE.

Sąd I instancji ustalił, iż w okresie od dnia 1 września 1975 r. do dnia 31 grudnia 1980 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Państwowej (...) w G. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych. Wykonywał on różne prace w zależności od potrzeb. Prace wykonywane przez wnioskodawcę były mu powierzane przez kierownika działu produkcji. Do zadań wykonywanych przez wnioskodawcę należało m. in. naprawianie samochodów, malowanie samochodów pistoletem natryskowym, szpachlowanie i szlifowanie karoserii samochodowych, lakierowanie, czyszczenie, odrdzewianie. Na początku zatrudnienia wykonywał prace mechanika samochodowego i zajmował się remontami samochodów marki J. i S.. Napraw dokonywał na powierzchni oraz w kanałach remontowych.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, iż w okresie od 1972 do 1973 r. wnioskodawca pracował jako mechanik, zaś od 26 kwietnia 1973 r. do 9 kwietnia 1975 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po powrocie z wojska przez okres 3 lub 4 miesięcy pracował jeszcze na hali remontowej, a następnie rozpoczął pracę w lakierni. W lakierni zajmował się przygotowaniem autobusów do lakierowania i lakierowaniem pistoletami natryskowymi. Inni lakiernicy zatrudnieni w przedsiębiorstwie otrzymali świadectwo pracy w szczególnych warunkach.

Od stycznia 1981 r. wnioskodawca wykonywał pracę jako mechanik samochodowy.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym uznał odwołanie F. L. za bezzasadne.

Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, iż w rozpoznanej sprawie wnioskodawca nie wykazał, aby stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, a tym samym nie spełnił warunku określonego § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8 poz. 43 ze zm.). Przepis ten wymaga bowiem wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a wymogi te winny zostać spełnione łącznie i powinny być udowodnione.

Tymczasem w ocenie Sądu I instancji, wnioskodawca co prawda był zatrudniony w zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy jako mechanik i zobowiązany był wykonywać obowiązki pracownicze w 8 godzinnym wymiarze czasu pracy (i w takim wymiarze czasu je wykonywał), jednakże z materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia wykonywał różne prace na różnych stanowiskach pracy i były to zarówno prace w szczególnych warunkach, jak i prace, których nie można zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa do takich zakwalifikować. Także na stanowisku mechanika wykonywał typowe prace mechanika, których nie można jednak zaliczyć do prac wykonywanych w szczególnych warunkach. Powyższe wskazuje, że nie wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach (w szczególności wnioskodawca wykonywał naprawy pojazdów nie tylko w kanałach remontowych).

Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, iż nie dał wiary powodom, dla których wnioskodawca nie wnosił o sprostowanie świadectwa pracy, w sytuacji, gdy z zatrudnienia w (...) w dniu 28 lutego 1991 r. otrzymał świadectwo pracy w szczególnych warunkach, a istniejące wtedy (...) świadectwa takie sporządzało.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy stwierdził, że **F. L.** nie spełnił warunków do skorzystania z uprawnienia do emerytury przy niższym wieku emerytalnym, gdyż nie udowodnił, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, z uwagi na co na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego - art. 32 i 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 tj. ze zm.) oraz § 1 ust. 2, § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1 i § 21 pkt 1 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8 poz. 43 ze zm.), wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r., oddalił odwołanie F. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 14 stycznia 2014 r., znak (...).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł F. L., zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisu postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest zeznań świadków J. B., M. F., J. M. (1) oraz powoda, z których jednoznacznie wynika, że w spornym okresie zatrudnienia, tj. od 1 września 1975 r. do 31 grudnia 1980 r., powód wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach na stanowisku lakiernika, w konsekwencji czego Sąd I instancji błędnie ustalił stan faktyczny, przyjmując, że powód na dzień 1 stycznia 1999 r. nie wykazał wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych,
2. naruszenia prawa materialnego art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez nie przyznanie powodowi prawa do emerytury.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania F. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 14 stycznia 2014 r., zmieniając tę decyzję i przyznając odwołującemu emeryturę oraz o zasądzenie na rzecz powoda od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kosztów postępowania przed sądami obu instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Wniesioną przez F. L. apelację uznać należy za zasadną.

Słuszny okazał się bowiem zarzut naruszenia przepisu postępowania art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest zeznań świadków J. B., M. F., J. M. (1) oraz powoda, co miało wpływ na wynik sprawy, gdyż w konsekwencji Sąd I instancji błędnie ustalił stan faktyczny, przyjmując, że powód na dzień 1 stycznia 1999 r. nie wykazał wymaganego okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ma bowiem rację apelujący, że z zeznań wszystkich świadków, a przede wszystkim świadka M. F. (który w spornym okresie był przełożonym wnioskodawcy), a także z przesłuchania ubezpieczonego wynika, że w spornym okresie zatrudnienia tj. od 1 września 1975 r. do 31 grudnia 1980 r. wnioskodawca wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach na stanowisku lakiernika:

- a) z zeznań świadka J. B. wynika bowiem, że przez cały okres swojej pracy w latach 1974–1980 widywał on ubezpieczonego wykonującego pracę w odzieży ochronnej i w masce w pomieszczeniach lakierniczych; świadek zeznał także, że „wnioskodawca w swoim zakładzie malował samochody pistoletem natryskowym (...) Widziałem również, że zajmował się szpachlowaniem i szlifowaniem karoserii samochodowych (...) w zakładzie wnioskodawcy lakiernia było to oddzielne pomieszczenie. Oprócz wnioskodawcy w jego zakładzie znajdowało się 2 lub 3 lakierników”,

b) z zeznań świadka M. F., który był przełożonym powoda w spornym okresie, wynika, że ubezpieczony „(...) przez długi okres pracował jako lakiernik - przez kilka lat. Jako lakiernik wykonywał prace związane z lakierowaniem - mycie, czyszczenie, odrdzewianie, szpachlowanie i lakierowanie. Były hale wydzielone na stanowiska lakiernicze. Lakierowanie było ręczne za pomocą pistoletów. W tym czasie pracował tylko na lakierni. (...) Praca na lakierni była pracą szkodliwą, bo było duże zapylenie i opary z rozpuszczalników i farb. Lakiernicy używali masek do twarzy. (...) funkcję kierownika pełniłem chyba od 1970 r. a wcześniej jako kontroler i wiadomo mi jaką pracę wykonywał wnioskodawca”,

c) z zeznań świadka J. M. (1), który w (...) w G. pracował w latach 1971-1990 wynika, iż ubezpieczony został zatrudniony w charakterze lakiernika gdy wyszedł z wojska; świadek zeznał, że „na lakierni pracowaliśmy razem w jednym zespole (...) Wnioskodawca pracował tylko na lakierni, w tym wszystkie prace związane z przygotowaniem samochodów do lakierowania. Swoją pracę wykonywał codziennie przez 7 godzin, bo pracowaliśmy w szczególnych warunkach. Warunki były uciążliwe, bo pracowaliśmy w farbach, lakierach, rozpuszczalnikach”,

d) ubezpieczony F. L. zeznał zaś, że „odbywałem zasadniczą służbę wojskową do 1975 r. i po zwolnieniu ze służby przyszedłem z powrotem do pracy do (...). Przez okres 3 lub 4 miesiące pracowałem jeszcze na hali remontowej. A później poszedłem na lakiernię, tzn. zostałem przeniesiony na takie stanowisko pracy. (...) Ja na lakierni pracowałem do grudnia 1980 r.(...) Na lakierni zajmowałem się przygotowaniem autobusów do lakierowania i lakierowaniem pistoletami natryskowymi.(...) Ja nie zwracałem się o sprostowanie świadectwa pracy, bo nie wiedziałem, że kiedyś będzie mi to potrzebne”

Z zeznań z tych jasno wynika, że w spornym okresie (tj. od 1 września 1975 r. do 31 grudnia 1980 r.) powód wykonywał pracę w lakierni, która była odrębną jednostką (...) w G. i wykonywał wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu stricte pracę lakiernika - zajmował się wówczas przygotowaniem autobusów do lakierowania i lakierowaniem pistoletami natryskowymi. Jednocześnie wskazać należy, iż okoliczność, że świadkowie nie pamiętali szczegółowo dat, w których wnioskodawca pracował w lakierni, jest zrozumiałe z uwagi na duży upływ czasu i nie uzasadniało uznania z tego powodu zeznań świadków za niewiarygodne.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny stwierdził, iż Sąd Okręgowy błędnie ocenił powyższe zeznania, uznając, że wynika z nich, iż wnioskodawca w spornym okresie nie wykonywał pracy lakiernika, polegającej na lakierowaniu ręcznym lub natryskowym. Jednocześnie zgodzić należy się ze stanowiskiem apelacji, iż wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie praca, obejmująca najpierw przygotowanie powierzchni do lakierowania (szlifowanie oraz szpachlowanie), wynikała z procesu technologicznego i mieściła się w zakresie obowiązków na stanowisku lakiernika, wykonującego lakierowanie ręczne lub natryskowe.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego za udowodnione uznać należy, iż F. L. w okresie od 1 września 1975 r. do 31 grudnia 1980 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę lakiernika w postaci lakierowania ręcznego i natryskowego.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjął je za własne, bez potrzeby ponownego ich przytaczania. W zakresie tym Sąd Okręgowy zebrany materiał poddał bowiem wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów, przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Dokonując tej oceny, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego w świetle zasady sędziowskiej oceny materiału dowodowego, wyczerpująco wskazując, które dowody uznał za wiarygodne i dlaczego, a które nie, co logicznie i spójnie uzasadnił. Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego wszystkie pozostałe ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Okręgowy, znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, który Sąd I instancji właściwie ocenił na podstawie jego wszechstronnego rozważenia, polegającego na rzetelnej, bezstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. W szczególności Sąd Apelacyjny podzielił ustalenie Sądu Okręgowego, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował zatrudnienie w ilości 25 lat, 3 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i 1 rok 28 dni okresów

nieskładkowych, w tym - w pozostałym okresie niż sporny - 10 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, co było bezsporne.

Przedmiotem sporu było natomiast, czy okres od 1 września 1975 r. do 31 grudnia 1980 r., czyli okres 5 lat i 4 miesięcy, także stanowił okres pracy w szczególnych warunkach, uprawniający wnioskodawcę do wcześniejszej emerytury.

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z przepisem art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 tj. ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 ustawy (czyli w obniżonym wieku), jeżeli dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27,

przy czym zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy, emerytura powyższa przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zatem z wymogiem określonym w 184 ust. 1 pkt 2 ustawy, ubezpieczony musi spełniać ogólny warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego wskazanego w art. 27 ust. 1 pkt 2 ustawy, wynoszący dla mężczyzn co najmniej 25 lat.

Odnosnie zaś wymogu określonego w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy, wskazać należy, iż przepis art. 32 ust. 1 ustawy przewiduje prawo do emerytury w obniżonym wieku (niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy), dla ubezpieczonych będących pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jednocześnie z przepisu art. 32 ust. 2 ustawy wynika, że dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach uważa się **pracownika zatrudnionego przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia**, przy czym zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1 tego przepisu, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, którymi w niniejszej sprawie jest **rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8 poz. 43 ze zm.)**, zwane dalej „rozporządzeniem”.

Odnosnie wieku emerytalnego oraz wymaganego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, § 4 ust. 1 powyższego rozporządzenia stanowi, że mężczyzna, będący pracownikiem, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat,
2. wiek emerytalny osiągnął w czasie zatrudnienia lub w ciągu 5 lat od ustania zatrudnienia,
3. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie zaś z wykazem A, stanowiącym załącznik do powyższego rozporządzenia, w Dziale XIV, poz. 17 wymieniona została jako praca w szczególnych warunkach, której wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, praca w postaci **lakierowania ręcznego lub natryskowego** (nie zhermetyzowanego). Przy czym, stosownie do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń w wysokości i na zasadach

określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Przepis ten wymaga zatem wykonywania pracy w szczególnych warunkach **stale i w pełnym wymiarze** czasu pracy, a wymogi te winny zostać spełnione **łącznie**.

Jednocześnie zauważyć należy, iż na etapie postępowania odwoławczego przed sądem nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed organem rentowym, wynikające z przepisu § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10 poz. 49 ze zm.), który przewiduje zamknięty katalog środków dowodowych, służących do potwierdzania okresów zatrudnienia, mających istotne znaczenia dla nabycia praw do tych świadczeń oraz ich wysokości. W szczególności jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to zgodnie z § 21 ust. 4 tegoż rozporządzenia jedynym środkiem dowodowym potwierdzającym okresy takiego zatrudnienia w postępowaniu przed organem rentowym jest zaświadczenie zakładu, stwierdzające charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty, a także - zgodnie z § 21 ust. 1 i 5 tegoż rozporządzenia - pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów, legitymacje ubezpieczeniowe oraz inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. Przepis ten nie przewiduje zaś możliwości ustalania powyższych okoliczności przez organ rentowy w formie przesłuchania świadków. Jednakże, jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, nie oznacza to, że odwołujący jest pozbawiony możliwości ustalenia, iż w takich warunkach pracował w zakładzie pracy na podstawie osobowych środków dowodowych także w postępowaniu przed sądem rozpoznającym odwołania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie bowiem z art. 473 § 1 k.p.c., stanowiącym przepis szczególny odnoszący się do postępowania dowodowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, dowód z zeznań świadków jest dopuszczalny w zasadzie co do wszystkich faktów spornych lub niemożliwych do udowodnienia za pomocą dowodu z dokumentu, a nawet ponad i przeciwko osnowie dokumentu (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1998 r., sygn. II UKN 357/98 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 r., sygn. III UZP 6/84). Jest to uzasadnione, albowiem jak słusznie zauważył Sąd I instancji, postępowanie sądowe, zainicjowane wniesieniem przez ubezpieczonego odwołania od decyzji organu rentowego, toczy się z uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którą sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału.

Biorąc zaś pod uwagę, iż – jak wskazano powyżej - z zeznań wszystkich świadków oraz ubezpieczonego wynika, że w spornym okresie zatrudnienia tj. od 1 września 1975 r. do 31 grudnia 1980 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu stricte wykonywał pracę lakiernika polegającą na lakierowaniu ręcznym i natryskowym, a praca ta została wymieniona jako praca w szczególnych warunkach, której wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego w Dziale XIV, poz. 17 wykazu A, stanowiącego załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia, stwierdzić należało, iż praca w tym okresie (tj. 5 lat i 4 miesiące), również winna zostać uznana za okres pracy w szczególnych warunkach, uprawniający wnioskodawcę do wcześniejszej emerytury.

Zatem dodając do powyższego niespornego okresu 10 lat, 6 miesięcy i 5 dni pracy w szczególnych warunkach, sporny okres 5 lat i 4 miesiące, który w ocenie Sądu Apelacyjnego również był okresem pracy w szczególnych warunkach, stwierdzić należy, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnił także wymóg posiadania wymaganego okresu zatrudnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach (łącznie na ten dzień posiadał bowiem 15 lat 10 miesięcy i 5 dni pracy w szczególnych warunkach).

Biorąc zaś pod uwagę, iż zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, stwierdzić należy, iż prawo do emerytury przysługiwało apelującemu od dnia 2 grudnia 2013 r., albowiem w tym dniu spełnił ostatni warunek do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku, gdyż osiągnął wówczas wymagany przez w § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia wiek emerytalny wynoszący (...) lat.

W konsekwencji uznać należało, iż wnioskodawca spełnił wszystkie wymogi uprawniające go do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy, z uwagi na co na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego należało zmienić zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przyznać F. L. prawo do emerytury od dnia 2 grudnia 2013 r., co też uczynił Sąd Apelacyjny w **punkcie 1** wydanego wyroku.

Orzeczenie o kosztach zawarte w **punkcie 2** wyroku znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 98 i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167 poz. 1398 ze zm.) w zw. z § 11 i § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z dnia 3 października 2002 r.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Zasądzona kwota stanowi zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje wygrywającemu spór apelującemu wnioskodawcy od przegrywającego spór organu rentowego, w wysokości 60,00 zł tytułem zastępstwa procesowego w I instancji, 30,00 zł tytułem zwrotu opłaty od apelacji oraz 120,00 zł (tj. 75% stawki minimalnej, jednak nigdy nie mniej niż 120,00 zł) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym przed sądem apelacyjnym, czyli łącznie 210,00 zł.

SSA Iwona Niewiadowska-Patzer	SSA Marta Sawińska	SSA Dorota Goss-Kokot
-------------------------------	--------------------	-----------------------